

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Deres ref.:

Vår dato: 14.03.2019

Vår ref.: 2019/1220

Arkivnr: 434.11

Adresseliste

Protokoll fra møte 8. mars 2019, Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge

Tid: Fredag 8. mars 2019, kl 08:30 - 12:30

Sted: Scandic Hell Hotell, Stjørdal kommune

Deltagere: **Rovviltnemnda:** Gunnar Alstad (leder), Gunn I. Stokke, Mattias Jåma, Maja-Britt Renander, Frank Sve. **Forfall:** Anne Berit Sæther, (vara Siw Bleikvassli hadde ikke anledning til å møte).

Andre: Astrid Buset & Marianne Aas Halse (Fylkesmannen i Møre og Romsdal) Inge Hafstad, Simon Heier, Veronica Myhr Stavnås, Gry Tveten Aune, Eva Alstad, Kjell Kippe & Kjell Vidar Seljevoll (Fylkesmannen i Trøndelag), Eivind S. Mjøen (Sør-Trøndelag Sau og Geit), Hege Loholt, Sofia Sjøblom & Per Flatberg (Naturvernforbundet), Frank Røym (Sør-Trøndelag Bondelag), Atle Frantzen (Møre og Romsdal Bondelag), Leif Hjulstad (Nord-Trøndelag Bondelag), Anne Haneborg (Meråker kommune), Ingun Mediaas (Besøkssenter rovdyr, Namsskogan), Lisa Uran & Marte Warmdal (Sikkert Beite).

01/19: Godkjenning av innkalling og sakliste

Dato for møte ble bestemt under nemndas møte den 26. oktober 2018. Sakliste er satt opp i samråd med leder av Rovviltnemnda. Foreløpig møteinnkallelse med sakliste ble sendt ut på e-post tirsdag 19. februar 2019, mens endelig møteinnkallelse m/sakliste og saksfremlegg ble sendt ut på e-post tirsdag 26. februar 2019, med unntak av sak 03/09 og 05/19 som ble ettersendt.

Sekretariatet ba i møtet om å få flytte punktet om *Beredskap hos Fylkesmennene/ kommunene i forhold til skadefelling* fra sak 07/19 til sak 02/19, i forhold til utsendte saksdokumenter. Og dette ble godtatt av nemnda.

Sekretariatets forslag til vedtak:

- Rovviltnemnda godkjenner innkalling og sakliste.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

- Rovviltnemnda godkjenner innkalling og sakliste.

02/19: Referat og orienteringssaker

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 6
c/o Fylkesmannen Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Leder for roviltnemnda:
Gunnar Alstad
974 89 360
goalstad@online.no

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll
73 19 92 25
fmltkvs@fylkesmannen.no

1. Klagebehandling av kvotevedtak for kvotejakt på gaupe

Rovviltnemnda behandlet i sak 34/18 klage på vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2019, per e-post i perioden 6.12 til 12.12.2018. Klagen ble ikke gitt medhold, saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet (KLD), i brev 15.12.2018. KLD har opprettholdt rovviltnemnda sitt vedtak i avgjørelse av klagesaken, i brev 21.1.2019.

2. Sluttstatus lisensfelling jerv 2018/19

Rovviltnemndas leder tildelt 2 jerv fra reservekvoten 5.2.19, og 2 jerv fra reservekvoten 11.2.19. Begge tildelingene gikk til samme område - *område 3 Prioriterte beiteområder i Trøndelag*. Sluttstatus for lisensfelling jerv fulgte med innkalling til møtet.

3. Møtedeltagelser siden forrige møte;

- a. Beiteseminar med rovviltfokus, Oslo 5./6.11.18
Gunnar Alstad, deltok på seminaret.
Link til program;
<https://www.bondelaget.no/nyhetsarkiv/meld-deg-pa-beiteseminaret-article100477-3805.html>
- b. Dialogmøte, Fosen 12.11.18
Gunnar Alstad, deltok på møtet.
Link til program;
<https://www.bondelaget.no/kalender/mote-om-rovdyr-og-beitedyr-pa-fosen-article100639-8170.html?instance=0>
- c. Høring, energi og miljøkomiteen, Oslo, 15.11.18
Gunnar Alstad, deltok på høringen.
Link til video fra høringen;
<https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Videoarkiv/Arkiv-TV-sendinger/?mbid=/2018/H264-full/Hoeringssal1/11/15/Hoeringssal1-20181115-081453.mp4&msid=307&dateid=10004245>
- d. Rovviltkonferanse, Valldal, 14.1.19
Gunnar Alstad, Frank Sve, Anne Berit Sæther og sekretær Kjell Vidar Seljevoll, deltok på konferansen.
Link til program;
<https://www.norrdal.kommune.no/nyheitsarkiv/regionalt-folkemote-om-rovdyrpolitikk.61243.aspx>
- e. Rovviltkonferanse Hamar 21./22.1.19
Gunnar Alstad og sekretær Kjell Vidar Seljevoll, deltok på konferansen.
Link til program;
<https://www.naturutvikling.no/>
- f. Møte 22.1.19 mellom nemndlederne i region 3, 5 og 6, - tema jerv.
Gunnar Alstad og sekretær Kjell Vidar Seljevoll, deltok på møtet.
Kort oppsummering fra møtet, samt notat til møtet er utsendt i e-post; 11.02.2019.
- g. SNO-samling, Trøndelag, Selbu 29.1.19
Anne Berit Sæther deltok på 1. dag av SNO-samlingen.

Program fulgte med innkalling til møtet.

4. Forebyggende og konfliktdempende midler 2018

Det ble henvist til gjennomgangen på informasjonsmøte 7. mars 2019.

5. Post til nemnda

Sekretariatet tok en gjennomgang av postlisten siden forrige møte. Egne vedlegg, (2018 og 2019), fulgte med innkalling til møtet.

6. Søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte

Sekretariatet tar en gjennomgang av søknaden om skadefellingstillatelser siden forrige møte og utfallet av disse.

Egne vedlegg, (2018 og 2019), fulgte med innkalling til møtet.

7. Status kvotejakt gaupe 2019

Eget vedlegg, fulgte med innkalling til møtet.

8. Beredskap hos Fylkesmennene/ kommunene i forhold til skadefelling

Sekretariatet fikk fem spørsmål angående beredskap hos Fylkesmannen og kommunen i forhold til skadefelling, av Gunnar Alstad, 21.2.2019.

Sekretariatet har i det følgende forsøkt å gi svare spørsmålene.

Hvilken dialog har FM hatt med kommunene omkring deres ansvar for beredskap i forhold til skadesituasjoner beitedyr/rovvilt?

- FM har løpende dialog med kommunene gjennom året.
- FMTL og Trøndelag fylkeskommune hadde en felles viltkonferanse for alle kommunene i Trøndelag 18.-19. april 2018, med hjelp til arrangementet fra Besøkscenter rovvilt Namsskogan. Første dag var satt av til rovvilt og andre dag til annet vilt. På rovvilt dagen var både kommunale viltforvaltere og kommunal fellingsleder invitert til å delta <https://www.fylkesmannen.no/nb/Trondelag/Kurs-og-konferanser/Rovvilt-og-viltsamling-for-kommunene/>
- I Møre og Romsdal er det i hovedsak de indre kommunene med de høyeste tapstallene til jerv vi har tette kontakt med. Det er også i disse kommunene at det er størst sannsynlighet for å få besøk av streifdyr av ulv og bjørn. I kommuner med kun sporadiske tilfeller av rovviltskade, oppfordrer vi til interkommunale samarbeid om beredskapen, gjerne i samarbeid med kommuner som har beredskapsplaner fra før.
- MR Erfaringer fra skadefellingsforsøk bruker også å være tema på dialogmøtene vi har med kommunene og lederne av beitelaga.
- Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) har på oppdrag fra Miljødirektoratet utvikla et kursopplegg for administrativ beredskap i kommunene for å kunne håndtere situasjoner med rovviltskader på beitedyr (se også brev fra Miljødirektoratet 21.2.2019 om, *Planleggingsramme for regionale rovvilt nemnder 2019 mv.*). Fylkesmennene har en rolle i å bidra til at dette blir kjent for kommunene, men det vil være NJFF som vil gjennomføre kursene.

- De lovpålagte oppgavene for kommunene hva angår fredet rovvilt, er begrenset. De har ansvar for å oppnevne fellingslag, samt å følge opp fellingslaget dersom det gis skadefellingsløyve etter søknad om det. Kommunene kan selv velge om de oppnevner kommunale fellingslag, men FM tilrår at de som har eller kan få utfordringer med skadegjørende rovvilt oppnevner og kurser fellingslag. FM oppfordrer til fellesløsninger i interkommunale samarbeid som dekke flere kommuner. Samtidig ser vi at behovet er veldig variabelt mellom kommunene i region 6, med en gradient fra de kommunene som årlig har situasjoner (som er forberedt), via de som år om anna får et behov (der ikke alle er forberedt) til de kommunene som til denne tid ikke har hatt noe behov. Det er ikke noen hjemmel for at FM kan pålegge kommunene å ha en beredskap i forhold til skadesituasjoner beitedyr/rovvilt, men vi kan oppfordre kommunen til å ha et aktivt forhold til det.

Hvilken dialog har FM hatt med kommunale/interkommunale fellingslag foran kommende beitesesong?

- Dialogen mot fellingslagene er først og fremst i forbindelse med at det gis fellingstillatelser til en kommune, samt i form av at FM deltar ved kurs/opplæring av fellingslag/jegere i den grad vi blir invitert til og har kapasitet til å delta. Og knyttet til tilskudd til omsøkt kurs/kompetansehevings tiltak.
- I 2018 deltok FMTL under 2 dagers kurs arrangert av Holtålen kommune for halve det interkommunale fellingslaget sørøst i Trøndelag (ca. 70 mann). Den andre halvdel av laget planlegges å få tilsvarende kurs i 2019. NJFF arrangerte i samarbeid med FMTL fagdag om rovvilt på Oppdal 26.1.2019.
- Det er planer om et møte før beiteslipp mellom Indre Fosen kommune, Miljødirektoratet og FMTL, for å se på organiseringen av fellingsforsøk i Fosen. Det er avtalt at Miljødirektoratet holder møtelokaler, og at FM deltar, men dato for møte er ikke satt. Initiativet ligger hos Indre Fosen kommune.
- FMTL vil, i samarbeid med Holtålen kommune, arrangere fagdag/kursdag for alle fellingsledere i Trøndelag før beitesesong på Støren i Midtre Gauldal. Detaljene og dato vil bli diskutert med Holtålen under møte den 22. mars. Holtålen kommune administrerer det interkommunale fellingslaget med ni kommuner sør i Trøndelag.
- FMMR har ingen faste møtepunkt med fellingslederne. Vi har kontakt med disse ved behov og når det dukker opp spørsmål. Vi har løpende kontakt med kommunen sin kontaktperson på rovvilt, og denne representanten deltar på planleggingsmøtene til skadefellingslaga.
- I tilknytning til beitesesongen, har FMMR en SMS-varslingsjeneste der vi varsler kommunene om ulv og bjørn som er på vandring vestover til Møre og Romsdal. Kommunene varsler videre til fellingsleder og aktuelle sauebønder.
- FMMR tilbyr kommunene og skadefellingslaga årlig kursing gjennom fylkeslaget av Norges jeger- og fiskerforbund. Innholdet i disse kursene er tilpasset etterspørselen/behovet.
- Møre og Romsdal NJFF i samarbeid med jakt og fiskesenteret på Flå fikk i 2018 FKT-midler til å gjennomføre et kurs i praktisk gjennomføring i felt av skadefelling. Dette

var veldig populært, og vi vil prioritere å gi tilskudd til søknaden om et videregående kurs i 2019.

- FM/ROV, i 2018 fikk de kommunene som ønsket det tildelt FKT-middel til å sende representanter fra skadefellingslaga på kurs på jakt og fiskesenteret på Flå, og dette tilbudet vil de også få i 2019.
- FM/ROV opplever at de kommunikasjonslinjene vi har via kommunene og NJFF fungerer godt, og har bidratt til en profesjonalisering av skadefellingslaga. Ønsker om aktiviteter kommer fra kommunene og vi støtter i dialog opp om dette.

Jeg registrerer at det i enkelte områder er skadefellingslag som lykkes. Hvordan kan FM/rovviltnemda bidra til at kunnskap blir spredt?

- Det er først og fremst mannskapet på fellingslagene som trenger å få overført kunnskap om hva som gjøres når kommunale fellingslag lykkes. Og da i første rekke fellingsleder som styrer gjennomføringen av fellingsforsøkene.
- Det er allerede betydelig kontakt mellom jegermiljøene, og det søkes nok informasjon hos de som lykkes med fellinger, men det er ikke etablert noen systematisk erfaringsdeling.
- FMTL utfordrer de som har lyktes med fellinger til å dele sine erfaringer. Se punkt ovenfor om felles fagdag/kursdag for alle fellingsledere i Trøndelag, før beitesesong 2019.
- En annen måte for å få kunnskapsoverføring, kan være å kreve en skriftlig rapport etter vellykkede fellinger som beskriver «suksess faktorer». Og at disse rapportene siden distribueres ut til andre fellingsledere, men trolig er samlinger for fellingsledere en mer effektiv form.

Hvilke tiltak har FM gjort for å unngå "støy" rundt skadefellingstillatelser/skadefelling foran kommende beitesesong?

- Det arbeides kontinuerlig med å forsøke å redusere konfliktene. Rovviltforvaltning er og vil nok fortsette med å være noe konfliktfylt. Beitedyr vil bli drept av rovdyr i 2019. Og noe «støy» rundt temaet skadefelling av freda rovvilt og tap av beitedyr må forvaltningen forvente.
- I 2018 var det flere spesielle situasjoner i Trøndelag, med skadegjørende bjørn på Fosen, skadegjørende bjørn innenfor rovviltsikkert gjerde, mulig familiegruppe av bjørn i Meråker og en samlet avgang på 10 bjørner i Trøndelag, hvorav en binne. Summen av dette ga en del «støy»/ medieoppmerksomhet, ordføreropprop mv. som overgikk et normalår. Det er vanskelig å legge planer for alle eventualiteter. FMTL har forsøkt og vil forsøke å holde en god dialog mot alle involverte parter, men har måttet prioriter vekk noe dialog i 2018/2019, på grunn av kapasitet.
- FMTL har hatt møte med landbruksorganisasjonene den 10. januar 2019 der erfaringene fra beitesesongen 2018 var hovedtema (skadefelling, bruken av FKT-midlene, radiobjeller etc.). Reinsamelagene var også invitert til dette møte, men hadde ikke anledning. Dette var en direkte oppfølging av møte i slutten av august 2018. Det var enighet om å gjennomføre et oppfølgingsmøte med organisasjonene i forkant av beitesesongen. FMTL tar initiativ til dette.

- FMTL har avtalt møte med Indre Fosen kommune (Åfjord og Verran) og beitelagene på Rissa og Leksvik den 12. mars der søknadene om FKT-midler og beitesesong 2019 er tema. Der skal vi også drøfte interkommunale fellingslag for Fosen. Tilsvarende møter er avtalt med Meråker kommune/Meråker beitelag den 21. mars og Holtålen kommune den 22. mars. Der møter også representanter fra alle de ni kommunene tilsluttet det interkommunale fellingslaget.
- FMTL har besluttet å øke antall saksbehandlere med rovvilt i oppgaveporteføljen fra sommeren 2019, for å ha større kapasitet til å ha rask håndtering av saker i periodene med stor saksmengde.
- FMTL har til hensikt å lage et informasjonsskriv som gir informasjon om beredskapen hos FM, hva FM kan hjelpe med og hvordan FM kan nås. Har mål om å få ferdig informasjonsskrivet og lagt det opp på FMTLs nettsider i løpet av mai.

Hvordan kan Rovviltnemnda bidra i dette arbeidet?

- Fortsette å forvalte rovviltet i tråd med forvaltningsplanen, forvaltningsmålene og gjeldende regelverk.
- Bidra til å spre faktaopplysningen om rovvilt i regionen. Årsrapport, bestandsrapporter, metoder for registrering jf. innlegg til Statssekretær i KLD, Sveinung Rotevatn, under rovviltkonferansen på Hamar 21.-22.1.2019.
- KLD har varslet at de har satt ut et oppdrag til Miljødirektoratet om å lage en veileder for å avklare virkemidlene til de kommunale og interkommunale fellingslagene. Det er bra. Og rovviltnemnda kan gjerne innta en rolle som aktiv bidragsyter inn i dette arbeidet.

Sekretariatets forslag til vedtak:

- Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

- Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

03/19: Fordeling av forebyggende og konfliktdependende tiltaksmidler mellom Fylkesmennene i region 6 - 2019

Rovviltnemnda har mottatt økonomiske rammer for tildeling av forebyggende og konfliktdependende tiltak fra Miljødirektoratet i brev datert 21.02.19. Region 6 er tildelt 13,0 mill. over post 1420.73, som utgjør en økning på 1 mill. i forhold til tildelt ramme i 2018. Men om vi tar inn tilleggsbevilgningene på 1,3 mill. som ble tildelt Fylkesmannen i Trøndelag i løpet av sesongen 2018, er tildeling 0,3 mill. lavere enn den totale summen for fylkene i regionen for 2018.

Tildelingen på posten 1420.21 *tjenestekjøp* er uendret - 1 mill. for regionen.

Kostnadene med vakttelefon for fylkesmennene dekkes over post 1420.21 drift av nemnda og sekretariatet. Denne posten er økt fra kr 800 000,- i 2018, til kr 825 000,- for 2019.

Miljødirektoratet ber i brevet 21. feb. 2019 Rovviltnemnda om å:

- Fordele midlene mellom fylkesmennene i regionen
- Fordele tilskuddsmidlene mellom ulike tiltakstyper og sette av en reserve for akutte tiltak/fylke.
- Drøfte behovet for, og sikre en vaktordning hos Fylkesmennene.
- Gi tilbakemelding til Miljødirektoratet innen 1.4.2019.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatsgruppen har drøftet seg fram til et omforent forslag til fordeling av den økonomiske rammen, fra Miljødirektoratet. Det er foreslått å holde budsjettet for Møre og Romsdal tilsvarende som for 2018, og at de styrkingene som er gjort fra 2018 til 2019 tilfaller Trøndelag. Videre har Fylkesmennene for hver av fylkene laget et forslag til budsjett for bruken av midlene fordelt på ulike tiltak.

Om vaktordninger rovvilt og fordeling av post 1420.21 drift av nemnda og sekretariatet

Begge fylkene har etablert en vaktordning der en kan nå en saksbehandler også på kveld og helg. Vaktthavende kan besvare søknader om akutte forebyggende tiltak, søknader om skadefelling av fredet rovvilt, og gi meldinger om fellinger/forsøk på felling av rovvilt.

Vakttelefonen til Fylkesmannen i Trøndelag (tlf 930 60 221) er bemannet i følgende tidsrom:

1. juni - 15. oktober kl. 07:00 – 22:00.
2. januar - 31. mai og 16. oktober - 23. desember kl. 09:00 – 19:00
24. desember - 1. januar kl. 10:00 – 14:00

Fylkesmannen i Møre og Romsdal kan utenfor kontortid nås på rovvilttelefonen 909 26 016. Telefonen er bemannet i tidsrommet mellom kl. 08:00 til 22:00.

Erfaringsmessig har det vært betydelig mer henvendelser til Fylkesmannen i Trøndelag enn til Fylkesmannen i Møre og Romsdal i løpet av sesongen, og kostnadene med beredskapen er også større i Trøndelag, enn de er i Møre og Romsdal. Foreslått beløp til vakttelefon hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, kr 30 000,- er tilsvarende som for 2018. Resterende beløp på posten kr 795 000,- tildeles Fylkesmannen i Trøndelag.

Fordeling av post 1420.73 tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak

Det foreslås å sette av kr 2 250 000 i Trøndelag og kr 250 000 i Møre og Romsdal til akutte tiltak, for Møre og Romsdal er det i tillegg satt av en egen post for akutt tidlig sankning på kr 650 000,- ettersom ingen søker om tidlig sankning som planlagt tiltak.

Tabell 1: Forslag budsjett FKT 1420.73 – Fylkesmannen i Trøndelag.

Tiltak 1420.73	Søknad 2019	Budsjett 2019
Forsinket slipp	1 755 169	1 020 000
Tidlig nedsanking	2 150 435	1 500 000
Planlagt utvidet tilsyn	1 199 972	420 000
Rovdyravvisende gjerder	5 502 384	330 000
Radiobjeller	4 097 881	1 700 000
Reindrif – tidlig slakt	2 786 200	1 320 000
Reindrif – annet	1 923 708	450 000

Kommuner – kursing fellingslag	1 892 184	990 000
Organisasjoner og institusjoner	833 180	640 000
Akutt forebyggende tiltak	0	2 250 000
Annet	746 550	100 000
Sum	22 887 663	10 720 000

Fylkesmannen i Trøndelag har laget et notat som gir mer utfyllende informasjon til forslaget til budsjett og tiltakskategoriene (dette fulgte med innkalling til møtet).

Tabell 2: Forslag budsjett FKT 1420.73 – Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Tiltak 1420.73	Søknad 2019	Budsjett 2019
Akutt forebyggende tiltak		250000
Tidlig sankning		650000
Utvidet tilsyn	589000	589000
Vokterhund	215000	215000
Kadaverhund/GPS-kurs	40000	40000
Radiobjeller	497750	0
Bås, felle, åteplass	77700	77700
Beredskapsareal	60000	60000
Kommuner – kursing fellingslag	290800	75000
NJFF kurs fellingslag, beredskap + praktisk	156000	220000
Kurs Bondelaget; beredskap fellingslag, regionalt skadefellingslag, lokalt dialogmøte	247750	27300
Organisering av åtejakt, NJFF M&R	76000	76000
Sum	2 250 000	2 280 000

Korte kommentarer til tabell 2 fra FMMR:

- Det søkes om tidlig sankning innen 1.oktober, basert på skadeområder det aktuelle året
- Radiobjelle-søknader blir satt på vent til etter endt beitesesongen. Blir tildelt fra eventuelle restmidler.
- Kursing kommunale fellingslag er redusert til kun de som vil sende noen representanter til Flå. NJFF har søkt om å arrangere kurs/samling for fellingslaga, slik at ønsket blir ivaretatt gjennom den posten (som er økt).
- Har satt kun 250 000kr til akutte tiltak (skadefellingsforsøk o.l.) i år, pga større søknadsmengde. Kunne ønsket at den var på 450 000kr.
- Bondelaget sine søknader var parallell tema med NJFF sine kurs. Foreslår midler til å arrangere ett lokalt dialogmøte.

Fylkesmennene vil kunne gi ytterligere forklaringer og kommentarer til tabellene i nemndsmøte 8.3.2019.

Fordeling av midlene til post 1420.21 Tjenestekjøp

Tabell 3: Forslag budsjett FKT 1420.21 Tjenestekjøp

Tjenestekjøp 1420.21	Søknad 2019	Budsjett 2019
Søknader om tilskudd FMMR	267 300	150 000
Dialogmøter FMMR	0	100 000
Søknader om tilskudd FMTL	565 549	550000

Div. FMTL (evt. hasteanalyser DNA, bestillinger fra nemnda mv.)	0	200000
Sum	832 849	1 000 000

Fylkesmennene vil kunne gi ytterligere forklaringer og kommentarer til tabellene i nemndsmøte 8.3.2019.

Det er fremlagt forslag til fordeling av midlene på ulike tiltak. Og forslagene i tabellene vil av Fylkesmennene anses som retningsgivende dersom rovviltnemnda vedtar foreslått fordeling. Samtidig må det være rom for mindre endring og omprioritere midler mellom de ulike tiltaksposten ved behov.

Sekretariatet foreslår at det tildeles samlet kr 2 560 000,- til Fylkesmannen i Møre og Romsdal og kr 12 265 000,- til Fylkesmannen i Trøndelag, fordelt slik det fremgår av forslag til vedtak.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Fordelingen av tilskudd (kr 13 000 000,-) over 1420.73:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 2 280 000,-
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 10 720 000,-

Fordelingen av midler til tjenestekjøp (kr 1 000 000,-) over 1420.21:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 250 000,-
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 750 000,-

Midler til drift av nemnda og sekretariatet (kr 825 000,-) over 1420.21:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 30 000,- (vakttelefon)
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 795 000,- (drift av nemnda og vakttelefon)

Ved prioritering mellom ulike søknader gjelder føringene gitt i *Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag*.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Fordelingen av tilskudd (kr 13 000 000,-) over 1420.73:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 2 280 000,-
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 10 720 000,-

Fordelingen av midler til tjenestekjøp (kr 1 000 000,-) over 1420.21:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 250 000,-
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 750 000,-

Midler til drift av nemnda og sekretariatet (kr 825 000,-) over 1420.21:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal kr 30 000,- (vakttelefon)
- Fylkesmannen i Trøndelag kr 795 000,- (drift av nemnda og vakttelefon)

Ved prioritering mellom ulike søknader gjelder føringene gitt i *Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag*.

04/19: Kunnskapsinnhenting før neste rullering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Klima- og Miljødepartementet (KLD) har i brev, datert 26. april 2018, påpekt at det er flere forhold ved forvaltningsplanen for region 6 (vedtatt 22. mars 2018). KLD mener det er klare mangler i forvaltningsplanen, og har sett det som nødvendig at rovviltnemnda 6 gjør

endringer i denne. Og har bedt rovviltnemnda i region 6 om å gjennomgå forvaltningsplanen på nytt, og i denne prosessen utbedre følgende punkter:

- *Rovviltnemnda skal se på muligheten for en tydeligere soneforvaltning, med større overlapp av områder prioritert til store rovdyr.*
- *Forvaltningsplanens avgrensning av forvaltningsområde for bjørn må ha en størrelse som er egnet til å ivareta en stabil bjørnebestand på nivå med forvaltningsmålet for regionen.*
- *Forvaltningsområdene for jerv må bringes i tråd med departementets oppdrag om en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge, og bør ikke medføre at en større del av bestandsmålet oppnås i områder med samisk tamreindrift.*

Rovviltnemnda i region 6 og Miljødirektoratet er i brev 16.8.2018 av KLD bedt om å ha dialog om saken.

Det var 25.9.18 møte mellom Rovviltnemnda og Miljødirektoratet.

I referatet fra møte 25. september 2018, står følgende om det videre arbeid;

«Nemnda og direktoratet er enige om at kunnskapsbasert forvaltning er en viktig premis i arbeidet med forvaltningsplanen. Samtidig er det en felles forståelse om at arbeidet med forvaltningsplanen har vært krevende, og at gjeldende plan er et kompromiss mellom flere kryssende hensyn.

Partene er enige i at det vil være vanskelig å gjøre endringer i forvaltningsområder for å sikre større andel flerartsområder og en tydeligere differensiert forvaltning nå, etter den omfattende prosessen som har ledet fram til dagens forvaltningsplan.

Nemnda og direktoratet er enige om at følgende kunnskapsinnhenting bør gjennomføres og hensynstas før neste planrullering;

- *Nødvendig arealkrav for å oppnå bestandsmålet på bjørn bør estimeres. Dette for å kunne vurdere om dagens forvaltningsområde har tilstrekkelig størrelse av egnet habitat. Tilsvarende rapport er utarbeidet for rovviltregion Nordland.*
- *Når det gjelder forvaltningsområdene for jerv, viser partene til det samordningsoppdraget for den sørvestnorske jervebestanden som er gitt til rovviltregion 3. Vi er kjent med at nemnda i region 3 tar sikte på å besvare oppdraget med brev til KLD i høst. I forbindelse med dette oppdraget er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag, inkludert et GIS-basert planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge. Modellen vil være et viktig verktøy i arbeidet med arealdifferensiert forvaltning framover. Det er viktig at jerveområdene har en arrondering som er koordinert med øvrige regioner knyttet til den sørvestnorske delbestanden.*

Den todelte målsettingen i rovviltpolitikken legger til grunn at de nasjonale målene for rovviltbestandene skal nås, samtidig som at tapene av beitedyr til rovvilt skal reduseres mest mulig. Graden av måloppnåelse må fortsatt ligge til grunn for senere revisjoner av forvaltningsplanen.»

Statsråd i KLD, Ola Elvestuen, har i pressekonferanse 17.12.18, påpekt at det er enighet mellom Miljødirektoratet og Rovviltnemnda i region 6 om at det skal innhentes mer kunnskap angående forvaltningssonen for bjørn. Og at forvaltningsplanen vedtatt 22.3.2018, er gjeldende forvaltningsplan for region 6.

Sekretariatets vurdering

Det foreligger en konkretisert bestilling, i referatet fra møtet 25.9.2018, i forhold til kunnskapsinnhenting om forvaltningsområdet for bjørn. Og første skritt i arbeidet med innhenting av kunnskap, frem mot en rullering av forvaltningsplanen, er å bestille en studie som vurderer de teoretiske mulighetene for å oppfylle forvaltningsmålet for bjørn i region 6. Dette etter en tilsvarende mal som rapporten som er utarbeidet for Nordland, av det Skandinaviske Bjørneprosjektet, rapport 2016 – 4.

Dersom arbeidet skulle konkludere med at forvaltningssonene anses å være for liten til å kunne oppfylle måltallet for bjørn i region 6 – 3 årlige ynglinger. Vil det være en fordel om det forestående arbeidet også gir svar på hvor mye mer areal som må til, for å få en passende størrelse på forvaltningssonen, samt at det skisseres noen alternativer med tillegg til dagen forvaltningssone som samlet oppfyller arealkravet for bjørnebinnene. Gitt en situasjon der dagens sone anses å være for liten, vil et neste skritt være å vurdere konsekvensene av de ulike skisserte alternativene til dagens forvaltningssone.

Dersom undersøkelsen skulle konkludere med at dagens forvaltningssone for bjørn i region 6 er stor nok, vil det ikke være grunnlag for noe videre arbeid med temaet.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 6 ber sekretariatet om å bestille en utredning som har i oppgave å besvare følgende spørsmål:

- Hvor store areal må en forvente at bjørnebinner i forvaltningsområdet i Trøndelag vil benytte?
- Hvordan svarer tilgjengelig habitat innenfor dagens forvaltningsområde for bjørn i region 6, til arealbehovet for bjørnebinnene som må til for å oppnå forvaltningsmålet i regionen?
- Dersom dagens areal anses å være for lite, hvor mye mer areal må innlemmes i forvaltningssonen for at sonen skal bli tilstrekkelig for å romme leveområdene til de binnene en trenger for å oppnå bestandsmålet?
  - o Utform tre konkrete eksempler med alternative avgrensninger av forvaltningssonen, som anses å romme nok areal av egnet habitat.

Rovviltnemndas alternative forslag til vedtak:

1. Rovviltnemnda i region 6 ber sekretariatet om å bestille en utredning som har i oppgave å besvare følgende spørsmål:
  - Hvor store areal må en forvente at bjørnebinner i forvaltningsområdet i Trøndelag vil benytte?
  - Hvordan svarer tilgjengelig habitat innenfor dagens forvaltningsområde for bjørn i region 6, til arealbehovet for bjørnebinnene som må til for å oppnå forvaltningsmålet i regionen?
  - Dersom dagens areal anses å være for lite, hvor mye mer areal må innlemmes i forvaltningssonen for at sonen skal bli tilstrekkelig for å romme leveområdene til de binnene en trenger for å oppnå bestandsmålet?

- Utform tre konkrete eksempler med alternative avgrensninger av forvaltningssonen, som anses å romme nok areal av egnet habitat.
2. Dersom dagens areal anses å være for lite og nytt areal vurderes innlemmet i forvaltningsområdet for bjørn skal konsekvensene for tamreindrift, beitenæring, biologisk mangfold og sosioøkonomiske forhold utredes.
  3. Rovviltnemnda i region 6 ber sekretariatet om å bestille en utredning som har i oppgave å besvare følgende spørsmål:
    - Hvordan har svensk forvaltning av bjørn påvirket bjørnebestanden i region 6?
    - Hvilken effekt har dagens avskytingsnivåer i Sverige på region 6 sin mulighet til å nå bestandsmålet for bjørn?
    - Hva er årsaken til at man ikke har hatt en økning av bjørnebestanden i region 6 i perioden 2012- 2017?

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

1. Rovviltnemnda i region 6 ber sekretariatet om å bestille en utredning som har i oppgave å besvare følgende spørsmål:
  - Hvor store areal må en forvente at bjørnebinner i forvaltningsområdet i Trøndelag vil benytte?
  - Hvordan svarer tilgjengelig habitat innenfor dagens forvaltningsområde for bjørn i region 6, til arealbehovet for bjørnebinnene som må til for å oppnå forvaltningsmålet i regionen?
  - Dersom dagens areal anses å være for lite, hvor mye mer areal må innlemmes i forvaltningssonen for at sonen skal bli tilstrekkelig for å romme leveområdene til de binnene en trenger for å oppnå bestandsmålet?
    - Utform tre konkrete eksempler med alternative avgrensninger av forvaltningssonen, som anses å romme nok areal av egnet habitat.
2. Dersom dagens areal anses å være for lite og nytt areal vurderes innlemmet i forvaltningsområdet for bjørn skal konsekvensene for tamreindrift, beitenæring, biologisk mangfold og sosioøkonomiske forhold utredes.
3. Rovviltnemnda i region 6 ber sekretariatet om å bestille en utredning som har i oppgave å besvare følgende spørsmål:
  - Hvordan har svensk forvaltning av bjørn påvirket bjørnebestanden i region 6?
  - Hvilken effekt har dagens avskytingsnivåer i Sverige på region 6 sin mulighet til å nå bestandsmålet for bjørn?
  - Hva er årsaken til at man ikke har hatt en økning av bjørnebestanden i region 6 i perioden 2012- 2017?

05/19: Reservekvote kvotejakt gaupe 2019 – vurdering av om og hvor den skal tildeles
 Rovviltnemnda i region 6 vedtok kvote for kvotejakt på gaupe i møte 26.10.18. Det ble vedtatt en startkvote på 21 dyr, fordelt på 3 jaktområder, som igjen var delt opp i delområder for den første måneden av jakta. I tillegg ble det vedtatt kvotefri jakt på gaupe, i de beiteprioriterte delene av Møre og Romsdal, samt kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag.

Av Rovviltnemndas vedtak tredje punkt fremgår følgende;

«Rovviltnemnda kan vurdere å tildele hele eller deler av en reservekvote på inntil 4 dyr. Det skal ikke tildeles dyr av reservekvoten dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal legges særlig vekt på påviste gaupeskader på rein. Dersom det finnes grunnlag for å benytte reservekvoten eller deler av reservekvoten på 4 dyr kan inntil 2 dyr av denne være voksne hunngauper.»

Klima- og miljødepartementet (KLD) har 21.1.2019 klagebehandlet rovviltnemndas kvotevedtak, deres konklusjon er;

«Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2019. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen dersom den vedtatte kvoten effektueres, og at det er et mål at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig. Klagen er dermed ikke tatt til følge.»

Lisensjakt på gaupe i Sverige

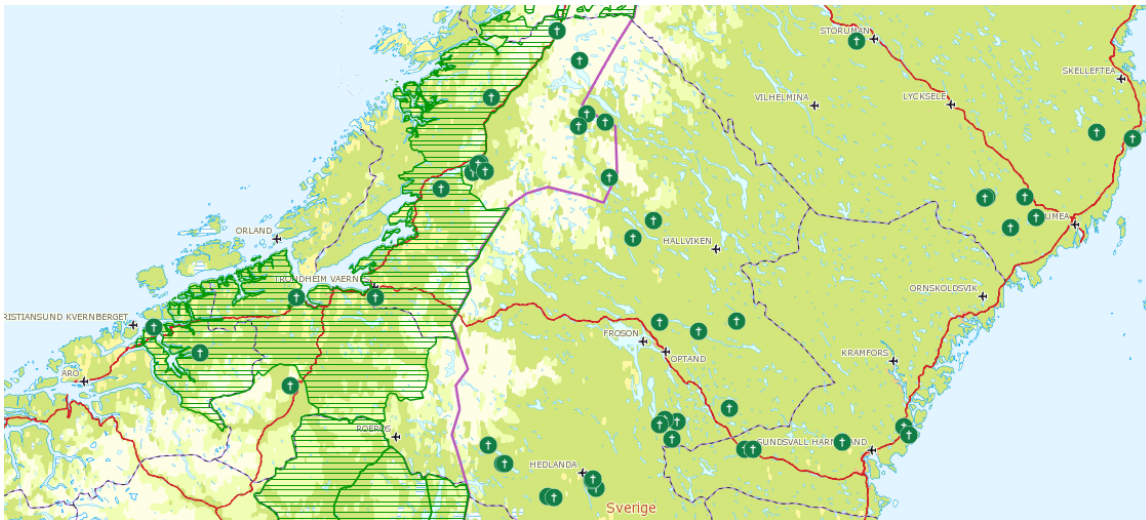
Länsstyrelsen i Jämtlands län har 21.2.2019 åpnet for jakt på inntil 15 gauper i Jämtlands län (18 mindre enn i 2018). Fem av dyrene på kvoten kunne felles i områder som grenset mot region 6. Kvoten i Jämtland ble fylt 4. mars og det er felt to voksne hunndyr, to voksne hanndyr og et hunndyr med ukjent alder i jaktområdene som grenser mot Trøndelag.

Status for gaupejakta i region 6

Kvotejakta er stoppet i begge de to jaktområdene innenfor forvaltningsområdet. I de prioriterte beiteområdene i Trøndelag som er omfattet av kvotejakt er det fortsatt åpnet for jakt (i delområde A Indre Namdal, var det stopp i jakta i perioden fra 10. februar til 1. mars).

Det er per. 6.3.19 innenfor kvotejaksområdene skutt 15 gauper hvorav 6 voksne hunndyr. Det er i tillegg kjent at 1 voksen gaupe og 1 unge er påkjørt av bil, henholdsvis 24.11.18 i Namsskogan og 18.12.18 i Orkdal, disse er belastet kvoten for området der de er funnet. Det er også funnet en død unge i Stjørdal 27.1.2019. Det er ikke kjent hva som er foranledningen til dyrets død. Dyret er i utgangspunktet ikke blitt trukket av den vedtatte kvoten. Dette har per i dag mindre betydning, ettersom hunndyrkvoten for forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, ble overfylt før startkvoten på 5 dyr i forvaltningsområdet i Trøndelag ble fylt. Men nemnda bør avklare om ungen funnet i Stjørdal 27.1.2019 belastes kvoten dersom det tildeles reservekvote til forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag.

Det er innenfor forvaltningsområdene for gaupe i regionen, skutt i alt fem gauper (2 i MR og 3 i TL) hvorav 3 voksne hunndyr (alle i TL). I de prioriterte beiteområdene i Trøndelag der det er kvotejakt, er det skutt 10 dyr hvorav tre voksne hunndyr (2 Snåsa og 1 Rennebu). Det er ikke skutt gaupe i områdene med kvotefri jakt. Totalavgang av gaupe i regionen etter at rovviltnemnda fattet vedtak om kvotejakt er følgelig per 6. mars 2019, 18 dyr (se vedlegg, for nærmere informasjon). Den geografiske fordelingen av døde dyr etter nemnda fattet kvotevedtak fremgår av kart under.

Figur 1. Skjermdump fra Rovbase.se, som viser geografisk fordeling av avgang av gaue i perioden 26.10.18 – 5.3.2019. Skravert område er forvaltningsområdet for gaue.

Søknader om reservekvote

Fylkesmannen i Trøndelag/ Rovviltnemnda har mottatt mer eller mindre formelle henvendelser, som har frembrakt ønsker/søknader om tildeling av dyr fra reservekvoten. Søknad fra Tingvoll kommune m.fl. og Hovin beitelag er utsendt per e-post 5.3.2019. Fylkesmannen har til de som har henvendt seg per telefon, gitt informasjon om at Rovviltnemnda på eget initiativ, årlig vil foreta en vurdering av om og eventuelt hvor dyr skal tildeles fra reservekvoten. Vurderingen vil være basert på de kriteriene som Rovviltnemnda og Klima- og miljødepartementet har satt i kvotevedtaket. Tildeling vil ikke bli gjort som besvarelser på konkrete søknader, men at eventuelle innkomne søknader vil være del av bakgrunnsinformasjonen som legges frem for Rovviltnemnda i forbindelse med vurdering av bruk av reservekvoten.

Sekretariatets vurdering av bruk av reservekvoten

Av nemndas vedtak 26.10.2019 fremgår det at dersom reservekvoten skal benyttes må en ha en oppdatert bestandsvurdering som tilsier bruk av kvoten. Og videre at fordeling av familiegrupper og tap av tamrein skal vektlegges ved tildeling.

Den kvotefrie jakta på gaue i deler av regionen er uavhengig av kvotejakta og kan uansett fortsette til jakttidsslutt 31.mars 2019.

Bestandsvurdering

Rovdata har på forespørsel utarbeidet en «Førebels bestandsstatus av gaue i rovviltregion 6 den 26. februar 2019», datert 6. mars 2019 (vedlagt). Rapporten viser 14 familiegrupper av gaue i region 6, inneværende vinter. Ved vedtak om kvotetildeling 26.11.2018, la nemnda til grunn en bestand på 13 familiegrupper. Bestanden er nå vurdert til å være en familiegruppe over dette nivået, noe som kan gi grunnlag for å tildele dyr fra reservekvoten.

Registreringene av familiegrupper av gaue fordeler seg noe ujevnt i regionen. Innenfor det definerte forvaltningsområdet for gaue i regionen er det registrert relativt jevnt med aktivitet av familiegrupper av gaue. Men med størst tetthet i områdene som er definert som områder med høy tetthet av byttedyr sørvest i forvaltningsområdet for gaue, jf.

https://www.rovdata.no/portals/rovdata/dokumenter/instrukser/gaue_byttedyrkategori_ny.jp.g. Og relativt lav tetthet i de nordligste områdene.

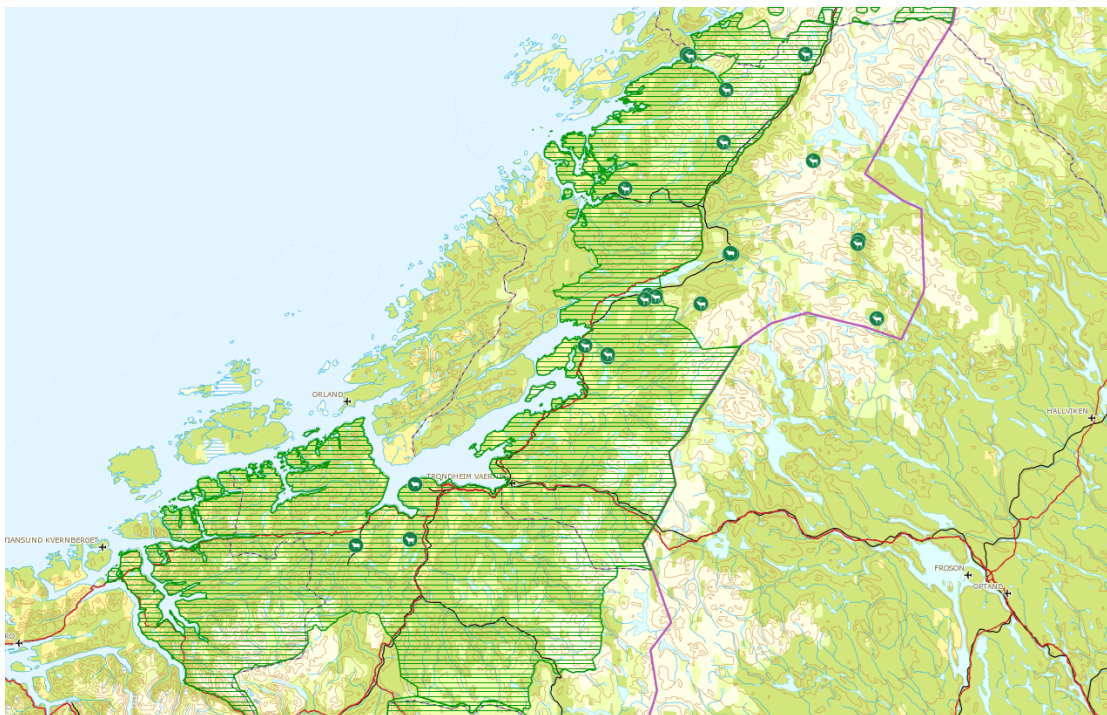
Det er ingen punkt i områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe, foruten Indre Namdal, der det er registrert aktivitet av det som av Rovdata er vurdert som fire ulike familiegrupper.

Gitt en bestandsstørrelse på 14 familiegrupper mener sekretariatet at et uttak av inntil 25 dyr vil være forsvarlig innenfor områdene med kvotejakt inneværende vinter. Det er til nå en kjent avgang på 18 dyr i disse områdene. Sekretariatet mener det er grunnlag for å kunne benytte reservekvoten på fire dyr hvorav maksimalt to hunddyr, men at det økte jaktuttaket i hovedsak bør skje utenfor forvaltningsområdet for gaupe. Dette av hensyn til målet om tydelig geografisk differensiering, samt for å redusere tettheten av gaupe i de prioriterte beiteområdene.

Tap av tamrein og husdyr

Det er etter at Rovviltnemnda fattet vedtak om kvotejakt 26.10.2018, i perioden 26.10.2018 – 4.3.2019, påvist 18 skader på tamrein av gaupe i region 6, alle nord i Trøndelag. Det er påvist 7 skader på rein i de prioriterte beiteområdene og 11 innenfor forvaltningsområdet. Tall fra samme periode vinteren 2017/2018, var 69 påviste skader av gaupe på tamrein.

Det er denne vinteren påvist tap av 7 sauer og 1 geit til gaupe, etter at nemnda fattet vedtak om gaupekvote. En geit og fire sauer er skadet innenfor forvaltningsområdet og 3 sauer er blitt skadet i beiteprioritert område i Snåsa. Det ble ikke påvist skader på bufe i tilsvarende periode forrige vinter.

Figur 2. Skjermdump fra Rovbase, påviste skader av gaupe på tamrein, sau og geit i perioden 26.10.18 – 5.3.2019.

Nærmere vurdering av hvor reservekvoten bør tildeles

Sekretariatet har lagt til grunn data av felling til denne tid. Foreløpig bestandsvurdering fra Rovdata og data over påviste skader av gaupe på tamrein og bufe etter 26.10.2018.

Det er et politisk ønske om en tydelig differensiert forvaltning av fredet rovvilt. Det er betydelig aktivitet av gaupe både i form av påviste familiegrupper, påviste skader på tamrein og bufe i de beiteprioriterte områdene i Trøndelag. Størst aktivitet er det i område Indre Namdal, men det er også registrert tap av tamrein i de beiteprioriterte områdene nord og vest for Foldafjord denne vinteren, der det også er påviste en del skader av gaupe i de tilstøtende områdene i Nordland fylke.

Det faktum at området Indre Namdal er omringet av areal som har status som forvaltningsområde for gaupe, samt riksgrensen mot Sverige i øst, tilsier at det vil være vanskelig/umulig å unngå at gaupe vil forekomme i området. Sekretariatet mener det likevel er rom og behov for å øke jaktuttaket av gaupe i de beiteprioriterte jaktområdene i Trøndelag nå. Dette for å redusere tettheten av gaupe i disse områdene, og derved tapene til gaupe.

Innenfor forvaltningsområdet for gaupe er det sekretariatets vurdering at den informasjonen vi har om bestandssituasjonen av gaupe, og påviste skader forvoldt av gaupe ikke skiller seg vesentlig fra det bildet som ble lagt til grunn når startkvoten ble fordelt. Det ble i vedtak 26.11.2018 åpnet for å felle inntil to voksne hunndyr innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag og ett voksent hunndyr innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. I Trøndelag er hunndyrkvoten overopppfylt, med felling av tre voksne hunndyr. Og det er sekretariatets vurdering at det ikke bør tildeles dyr fra reservekvoten til dette jaktområdet i år. I Møre og Romsdal er det til denne tid felt to gauper, en voksen hann og en unge. Dette sammenholdt med en forholdsvis tett bestand i den delen av forvaltningsområdet som er i Møre og Romsdal, gjør at vi anbefaler nemnda å tildele en gaupe fra reservekvoten til «*Forvaltningsområdet i Møre og Romsdal*». Vi presiserer at jaktområdet innbefatter også Rindal kommune som fra 1.1.2019 tilhører Trøndelag fylke.

Sekretariatets forslag til beslutning:

- Tre dyr fra reservekvote tildeles; *Områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, med unntak av områdene omfattet av kvotefri jakt.*
- Ett dyr fra reservekvoten tildeles; *Forvaltningsområdet for gaupe i Møre og Romsdal - inkludert Rindal kommune.*
- Total kvote for voksne hunndyr som kan felles under kvotejakta, økes fra 7 til 9 voksne hunndyr for region 6.

Rovviltnemndas beslutning:

- Tre dyr fra reservekvote tildeles; *Områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, med unntak av områdene omfattet av kvotefri jakt.*
- Ett dyr fra reservekvoten tildeles; *Forvaltningsområdet for gaupe i Møre og Romsdal - inkludert Rindal kommune.*
- Total kvote for voksne hunndyr som kan felles under kvotejakta, økes fra 7 til 9 voksne hunndyr for region 6.

Saksopplysning

En slik beslutning er ikke et nytt vedtak, men en beslutning som er innenfor rammene av gjeldende vedtak fra rovviltnemnda. Beslutningen vil følgelig ikke kunne påklages.

06/19: Ekstraordinære uttak av jerv våren 2019 – innspill til Miljødirektoratet

Vi viser til e-post fra Miljødirektoratet 6. februar 2019, der direktoratet ber om at rovviltnemnda gir en tilbakemelding på hvilke områder nemnda ønsker ekstraordinære uttak av jerv, etter endt lisensfellingsperiode. Fortrinnsvis fremstilt som en liste med områder i prioritert rekkefølge. Det er viktig at prioriteringene er gjort av rovviltnemndene.

Sekretariatet bygger sin anbefaling til vedtak på de signalene som ligger i de to vedtakene som rovviltnemnda allerede har truffet om temaet i løpet av 2018.

Rovviltnemnda for region 6, har i vedtak av 24. mai 2018, i sak 18/18, vedtatt følgende;

«I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rovviltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvote blir vedtatt ber Rovviltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2018/19.

- **Trøndelag:** Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.
- **Møre og Romsdal:** Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen under beitesesongen 2018 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfellingsperioden 2018/19.»

Videre har Rovviltnemnda i vedtak av 26. oktober 2018, i sak 32/18, vedtatt følgende;

«Rovviltnemnda i region 6 viser til Miljødirektoratets formulering i vedtak om lisensfelling av bjørn datert 17.8.2018. Nemnda støtter Miljødirektoratet sin plan om å foreta målrettede uttak av bjørn i Meråker kommune, våren 2019 selv om området ikke hadde lisensjakt på bjørn høsten 2018.

For jerv vises det til anbefaling ovenfor Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2018/19 i vedtak datert 24. mai 2018, om kvote for lisensfelling av jerv i lisensfellingsperioden 2018/19. Med bakgrunn i NINA-Rapport 1553, som viser at bestanden er godt over regionens bestandsmål i 2018, samt en oversikt over påviste skader for perioden 24.5.18- 12.10.18, anbefaler rovviltnemnda at ekstraordinære uttak av jerv blir utført dersom lisensfellingkvotene ikke fylles. Rovviltnemnda ber om at Miljødirektoratet i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak av jerv i følgende områder vinteren/våren 2018/19:

Møre og Romsdal: Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.

Trøndelag: Prioriterte beiteområder, med skader av jerv, og innenfor forvaltningsområdet for jerv i delområdet mellom Rv74 og E14 (kvoteområde 4B)»

Sekretariatet legger til grunn at de vedtatte prioriteringene fortsatt er gjeldende.

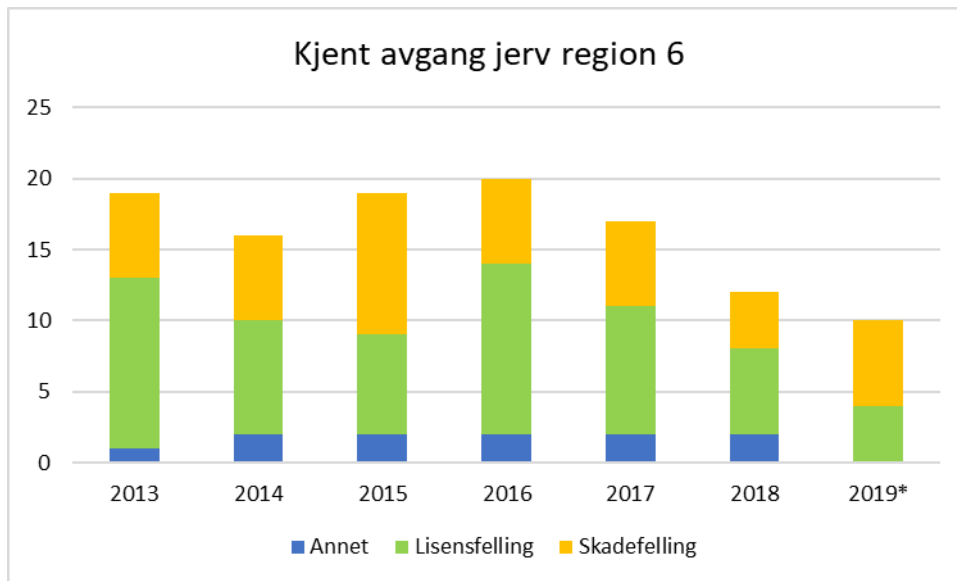
Miljødirektoratet ønsker seg en nærmere presisering av hvilke områder som er prioritert, samt at områdene settes opp med en prioriteringsrekkefølge.

Restkvote

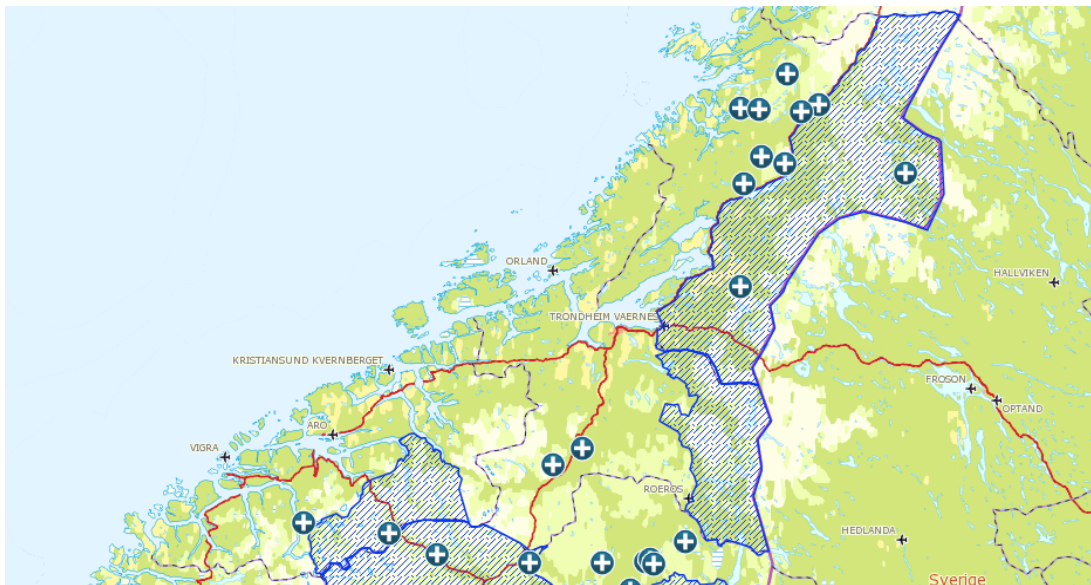
Rovviltnemnda i region 6 vedtok en total kvote på 21 jerv hvorav maksimalt 11 tisper, der 5 jerv (3 hunndyr) var satt av til reservekvote. Hele reservekvoten ble tildelt i løpet av lisensfellingsperioden. Det er felt i alt 15 jerv (hvorav 9 tisper) etter at nemnda fattet vedtak om lisensfelling i mai 2018.

Miljødirektoratet har i løpet av lisensfellingsperiode fattet vedtak som har medført uttak av i alt 6 jerv i de prioriterte beiteområdene nordvest i Trøndelag. Disse er registret som felt på skadefelling, fellingen er utført av SNO. Det er skutt 8 dyr på lisensfelling og 1 jerv av kommunalt skadefellingslag, Verdal.

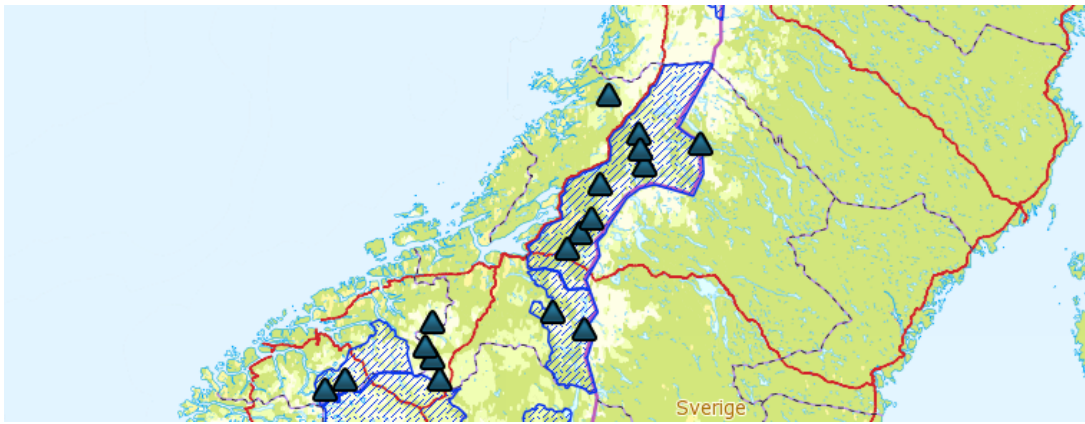
Restkvoten ved sesongslutt 15.2.2019, var 6 jerv hvorav 2 tisper. Dette medregnet dyrene tildelt av reservekvoten. Tabell som viser fellinger og gjenværende kvote for jerv, følger vedlagt.

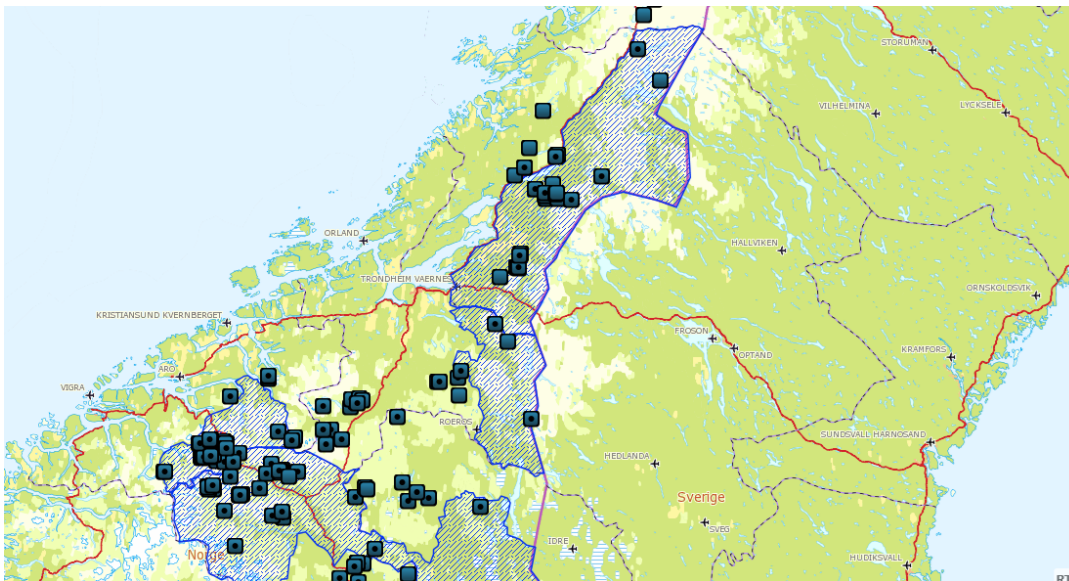
Figur 1. Kjent avgang av jerv i region 6 perioden 2013- 2019* (* foreløpige tall per 20.2.2019)

Figur 2: Kart over påviste døde jerv i perioden 26.5.2018 – 15.2.2019. Blå skravur viser forvaltningsområdet for jerv.

Figur 3: Kart over påviste ynglinger av jerv i region 6, 2018. Blå skravur viser forvaltningsområdet for jerv.

Figur 4: Kart over påviste skader på husdyr og tamrein forårsaket av jerv i perioden 25.5.2018- 26.2.2019. Blå skravur viser forvaltningsområdet for jerv.

Erstatningstall

Tabell 1: Antall sau erstattet som sannsynlig drept av fredet rovvilt etter beitesesongen 2018, tallene er registrert til *dyreeiers bostedskommune*. Tabellen er sortert etter antall dyr erstattet til jerv, erstatning for tap til andre rovvilt arter fremgår også. (kilde: www.rovbase.no)

Kommune	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv	Kongeørn	Ukjent Fredet rovvilt	Totalt
Oppdal	6	646	0	0	6	205	863
Verdal	81	296	282	0	27	242	928
Rauma	6	202	0	0	0	0	208
Norddal	1	190	0	0	3	0	194
Snåsa	47	146	173	0	25	99	490
Sunndal	0	131	0	0	0	0	131
Neset	0	115	0	0	0	0	115
Steinkjer	112	89	66	0	22	91	380
Levanger	15	84	20	0	0	80	199
Overhalla	23	58	0	0	12	19	112

Midtre Gauldal	3	47	59	40	14	95	258
Holtålen	0	43	72	53	2	56	226
Rennebu	17	36	0	0	0	86	139
Stranda	0	35	0	0	0	0	35
Meråker	3	30	182	0	0	10	225
Namsskogan	12	30	60	0	40	66	208
Rindal	17	30	0	0	0	0	47
Ålesund	0	30	0	0	0	0	30
Surnadal	7	28	0	0	0	0	35
Kristiansund	3	22	0	0	0	0	25
Stjørdal	0	21	47	0	8	17	93
Tingvoll	23	20	0	0	0	0	43
Grong	6	10	46	0	9	16	87
Melhus	0	10	0	0	0	2	12
Vestnes	0	8	0	0	1	0	9
Nærøy	13	7	0	0	5	7	32
Namsos	19	6	0	0	5	12	42
Orkdal	0	5	0	0	0	11	16
Meldal	7	3	0	0	0	5	15
Herøy	0	3	0	0	0	0	3
Molde	5	2	0	0	0	0	7

Tabell 2: Antall tamrein erstattet som sannsynlig drept av fredet rovvilt etter reindriftsåret 2017/2018, tallene er registrert til dyreeiers reinbeitedistrikt. Tabellen er sortert etter antall dyr erstattet til jerv, erstatning for tap til andre rovvilt arter fremgår også. (kilde: www.rovbase30.no)

Reinbeitedistrikt	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv	Kongeørn	Ukjent Fredet rovvilt	Sum
Østre Namdal	206	188	30	0	101	37	562
Luru	126	172	30	0	55	16	399
Færen	67	134	0	0	36	38	275
Riast/Hylling	40	113	0	0	51	38	242
Vestre Namdal	123	91	0	0	42	41	297
Essand	100	86	0	0	57	62	305
Skjækerfjell	137	80	0	0	48	24	289
Trollheimen	0	57	0	0	45	40	142
Fosen	131	0	0	0	80	86	297

Sekretariatet vurdering

2018 ble et historisk godt år for jerven i region 6. Det ble registrert 17 ynglinger av jerv i regionen. Og kjent avgang av jerv ble den laveste vi har registrert siden 2006, 12 jerv. Men hittil i 2019 er det allerede felt 10 jerv, noe som tilsier at antall fellinger i 2019 vil kunne kompensere for et relativt lavt uttak i 2018. En bør også ha med seg i vurderingen at antallet ynglinger i 2017 var lavt – med bare 7 registrert ynglinger av jerv i regionen.

Fellingene av jerv etter at nemnda fattet vedtak i mai 2018, er litt ujevnt fordelt. Det er gjort relativt store (og nødvendige) uttak vest for E6, nord i Trøndelag. Det er få fellinger av jerv knyttet til de fire registrert ynglingene i Oppdal/Trollheimen. Eventuelle ekstraordinære uttak i tiden fremover bør følgelig etter sekretariatets vurdering rettes mot områdene utenfor forvaltningsområdet med flere registrert ynglinger i 2018 og få/ingen uttak.

Målt i påviste skader av jerv per kommune, er det registrert mest skader av jerv i Rauma kommune der 30 sau/lam er påvist drept/skadet av jerv. Samtlige påviste skader i Rauma er gjort innenfor forvaltningsområdet for jerv. En voksen hannjerv er felt i området i Rauma under lisensfelling. Kvoten som rovviltnemnda har satt for området ble dermed fylt.

Erstatningstillene for regionen viser at jerv forvolder betydelig skade på husdyr og tamrein. 2383 sau og 921 tamrein er erstattet som drept av jerv i region 6 i 2018. I statistikken over erstatta sau skiller Oppdal kommune seg markant fra øvrige områder med flest beitedyr erstattet som drept av jerv. Og selv om en ikke kan forvente å eliminere jerv som skadeårsak i Oppdal, bør det være en målsetning å forsøke å redusere tapene til jerv i kommunen. Familiegrupper av jerv i denne beiteprioriterte kommunen har spesielt stort skadepotensiale, ettersom tettheten av beitedyr i kommunen er svært høy. Generelt bør det være et mål å ha få ynglinger av jerv i de beiteprioriterte områdene jf. forvaltningsplanen.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Med bakgrunn i rovviltnemndas tidligere vedtak, kunnskap om påviste skader, registrerte ynglinger av jerv, erstatningstall for sau og tamrein erstattet som sannsynlig drept av jerv, kunnskap om kjent avgang av jerv, og med mål om å oppnå de fylkesvisedelmålene satt i forvaltningsplanen for region 6, anbefaler rovviltnemnda i region 6 følgende prioriteringsliste for ekstraordinære uttak av jerv i regionen for våren 2019.

1. Oppdal kommune
2. Trollheimen/Innerdalen
3. Områdene vest for E6, nord i Trøndelag
4. Øvrige beiteprioriterte områder i forhold til jerv i regionen

Innenfor forvaltningsområdet for jerv

I tillegg er det ønskelig med uttak av jerv i området innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag mellom E14 og Rv74. Dette forutsatt en situasjon tilsvarende 2018, der forvaltningsmålet ble overoppfyllt innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Uttak bør da fortrinnsvis gjøres i det reinbeitedistriktet som har/får registrert flest ynglinger av jerv. For 2018 var dette Færen reinbeitedistrikt – med tre ynglinger av jerv. Områdene til Færen, kan eventuelt prioriteres for uttak av jerv nå, med bakgrunn i dataene fra 2018.

Alternativt forslag til vedtak (fremmet av Frank Sve):

Med bakgrunn i rovviltnemndas tidligere vedtak, kunnskap om påviste skader, registrerte ynglinger av jerv, erstatningstall for sau og tamrein erstattet som sannsynlig drept av jerv, kunnskap om kjent avgang av jerv, og med mål om å oppnå de fylkesvisedelmålene satt i forvaltningsplanen for region 6, anbefaler rovviltnemnda i region 6 følgende prioriteringsliste for ekstraordinære uttak av jerv i regionen for våren 2019.

1. Oppdal kommune
2. Trollheimen/Innerdalen
3. Områdene vest for E6, nord i Trøndelag
4. Øvrige beiteprioriterte områder i forhold til jerv i regionen

Innenfor forvaltningsområdet for jerv

1. I tillegg er det ønskelig med uttak av jerv i området innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag mellom E14 og Rv74. Dette forutsatt en situasjon tilsvarende 2018, der forvaltningsmålet ble overoppfyllt innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Uttak bør da fortrinnsvis gjøres i det reinbeitedistriktet som har/får registrert flest ynglinger av jerv. For 2018 var dette Færen reinbeitedistrikt – med tre ynglinger av jerv. Områdene til Færen, kan eventuelt prioriteres for uttak av jerv nå, med bakgrunn i dataene fra 2018.
2. Innafor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, i Rauma/Valldalsområda, jf. svært stor tapssituasjon i 2018, og 4 ynglinger i Møre og Romsdal, og flere i grenseområdene både mot Trøndelag og Oppland.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

Med bakgrunn i rovviltnemndas tidligere vedtak, kunnskap om påviste skader, registrerte ynglinger av jerv, erstatningstall for sau og tamrein erstattet som sannsynlig drept av jerv, kunnskap om kjent avgang av jerv, og med mål om å oppnå de fylkesvisedelmålene satt i forvaltningsplanen for region 6, anbefaler rovviltnemnda i region 6 følgende prioriteringsliste for ekstraordinære uttak av jerv i regionen for våren 2019.

1. Oppdal kommune
2. Trollheimen/Innerdalen
3. Områdene vest for E6, nord i Trøndelag
4. Øvrige beiteprioriterte områder i forhold til jerv i regionen

Innenfor forvaltningsområdet for jerv

1. I tillegg er det ønskelig med uttak av jerv i området innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag mellom E14 og Rv74. Dette forutsatt en situasjon tilsvarende 2018, der forvaltningsmålet ble overoppfyllt innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Uttak bør da fortrinnsvis gjøres i det reinbeitedistriktet som har/får registrert flest ynglinger av jerv. For 2018 var dette Færen reinbeitedistrikt – med tre ynglinger av jerv. Områdene til Færen, kan eventuelt prioriteres for uttak av jerv nå, med bakgrunn i dataene fra 2018.
2. Innafor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, i Rauma/Valldalsområda, jf. svært stor tapssituasjon i 2018, og 4 ynglinger i Møre og Romsdal, og flere i grenseområdene både mot Trøndelag og Oppland.

Sak 07/19 Eventuelt**Møteplan**

- 27. og 28. mai. Møtested langt nord i Trøndelag.
  - o En dag til dialog/informasjon/konferanse, med fokus på tamrein.
  - o En dag for ordinært vedtaksmøte.
  - o Maja Britt Renander, ba om at vararepresentant, innkalles til møtene i mai.
- 24. og 25. oktober. Møtested i Møre og Romsdal.

Beredskap hos Fylkesmennene/ kommunene i forhold til skadefelling

- Punktet ble flyttet til sak 02/19 punkt 8.

Forebyggende tiltak for reindrifta

- Det vises til brev fra KLD 12. mars 2015, med tittel «*Videre oppfølging om tydelig soneforvaltning og høy beredskap*». Der det påpekes sitat: «*Befinner et kalvingsområde seg i et prioritert yngleområde for rovdyr fastsatt i forvaltningsplanen er utgangspunktet at reindrifta skal tilpasses rovviltforekomsten i området. Det er derfor viktig at det arbeides videre med forebyggende tiltak i slike områder.*»
- Det er gjort flere fagrappporter som viser at det er få effektive forebyggende tiltak for å redusere tapene til rovvilt i reindrifta. Og nemnda etterlyser et aktivt arbeid med å definere/finne slike tiltak.
- Rovviltnemnda ønsker at det settes fokus på temaet forebyggende tiltak for reindrifta, og ber sekretariatet om å forberede en sak om temaet, til neste møte i nemnda.

Godtgjøring for fellingsforsøk

- Rovviltnemnda ber sekretariatet om å utforme et brev som påpeker at det er uheldig at godtgjøring for fellingsforsøk, for kommunale og interkommunale fellingslag blir belastet tilskuddsmidlene til forebyggende og konfliktdempende tiltak (post 1420 73). Tiltaket fremgår ikke av forskriften, men tok i 2018 nær 20 % av tilskuddsmidlene på denne posten for region 6. Behovet for midler til godtgjøring for fellingsforsøk og behovet for midler til andre akutte tiltak kommer parallelt. Planleggingen av midler til dette tiltaket er svært krevende, og finansieringen burde heller være plassert sentralt, med tildeling av midler etter behov/forbruk.

Med hilsen

Gunnar Alstad
leder

Kjell Vidar Seljevoll
sekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter

Kopi til:

Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset, Postboks 2500	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Mattilsynet, Region Midt	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Rovviltnemnda i region 3 v/Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE

